Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2020. gada 14. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Savienības tiesību principi – Lojālas sadarbības princips – Līdzvērtības un efektivitātes principi – Nodokļu, kurus dalībvalsts ir iekasējusi, pārkāpjot Savienības tiesības, atmaksa – Termiņš, kas paredzēts pieteikumu atmaksāt šādus nodokļus iesniegšanai – Līdzīga termiņa neesamība to summu atmaksai, ko šī dalībvalsts ir iekasējusi, pārkāpjot valsts tiesības

Lietā C-677/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul Vâlcea* (Vilčas apgabaltiesa, Rumānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 25. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 11. septembrī, tiesvedībā

SC Valoris SRL

pret

Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea,

Administrația Fondului pentru Mediu,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents),

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Rumānijas valdības vārdā – *E. Gane*, *R. I. Haţieganu* un *L. Lițu*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *C. Perrin* un *A. Armenia*, pārstāves,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt tādus Savienības tiesību principus kā lojālas sadarbības, līdzvērtības un efektivitātes principi.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *SC Valoris SRL* (turpmāk tekstā – "*Valoris*") un *Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Craiova – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Vâlcea* (Krajovas Reģionālā valsts finanšu ģenerāldirekcija – Vilčas apgabala Valsts finanšu administrācija, Rumānija) (turpmāk tekstā – "Vilčas apgabala Valsts finanšu administrācija") un *Administrația Fondului pentru Mediu* (Vides fonda administrācija, Rumānija) par šīs sabiedrības samaksātās vides zīmognodevas mehāniskajiem transportlīdzekļiem atmaksu, kas pēc tās samaksas ir atzīta par nesaderīgu ar Savienības tiesībām.

Atbilstošās tiesību normas

OUG Nr.°9/2013

3 2013. gada 19. februāra *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule* (Valdības ārkārtas rīkojums Nr. 9/2013 par vides zīmognodevu mehāniskajiem transportlīdzekļiem) (2013. gada 4. marta *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 119; turpmāk tekstā – "*OUG* Nr. 9/2013") bija spēkā no 2013. gada 15. marta līdz 2017. gada 31. janvārim.

4 *OUG* Nr. 9/2013 4. pantā bija noteikts:

"[Vides] zīmognodeva [mehāniskajiem transportlīdzekļiem] ir jāmaksā tikai vienu reizi šādi:

a) kompetentajā iestādē pirmajam īpašniekam Rumānijā saskaņā ar tiesību aktiem reģistrējot mehāniskā transportlīdzekļa īpašumtiesību iegūšanu un piešķirot tā reģistrācijas apliecību, kā arī reģistrācijas numuru;

[..]."

OUG Nr.°52/2017

5 2017. gada 4. augusta *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule* (Valdības ārkārtas rīkojums Nr. 52/2017 par īpaša nodokļa transportlīdzekļiem, mehānisko transportlīdzekļu piesārņojuma nodokļa, nodokļa par mehānisko transportlīdzekļu piesārņojošo vielu emisijām un vides zīmognodevas mehāniskajiem transportlīdzekļiem summu atmaksu) (2017. gada 7. augusta *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr.°644; turpmāk tekstā – "*OUG* Nr. 52/2017"), stājās spēkā 2017. gada 7. augustā.

6 Saskaņā ar *OUG* Nr. 52/2017 1. pantu:

"1) Nodokļu maksātāji, kuri ir samaksājuši īpašo nodokli transportlīdzekļiem, kas ir paredzēts Likuma Nr. 571/2003 par Nodokļu kodeksu ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem 214.[1]–214.[3] pantā, mehānisko transportlīdzekļu piesārņojuma nodokli, kurš ir paredzēts Valdības ārkārtas rīkojumā Nr. 50/2008, ar ko tiek noteikts mehānisko transportlīdzekļu piesārņojuma nodoklis un kas ir apstiprināts ar Likumu Nr. 140/2011, nodokli par mehānisko transportlīdzekļu piesārņojošo vielu emisijām, kurš ir paredzēts Likumā Nr. 9/2012 par nodokli par mehānisko transportlīdzekļu piesārņojošo vielu emisijām ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem, kā arī vides zīmognodevu

mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kas ir paredzēta [*OUG*] Nr. 9/2013 par vides zīmognodevu mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kurš tika apstiprināts, grozīts un papildināts ar Likumu Nr. 37/2014 ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem, un kuriem tie nav tikuši atmaksāti līdz brīdim, kad stājies spēkā šis ārkārtas rīkojums, ar kompetentajai centrālajai nodokļu iestādei iesniegtu pieteikumu var pieprasīt atmaksāt šos nodokļus, kā arī maksājamos procentus par laikposmu no samaksas dienas līdz atmaksas dienai. Procentu likme ir paredzēta Likuma Nr. 207/2015 par Nodokļu procesa kodeksu ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem 174. panta 5. punktā.

2) 1. punktā minētās nodokļu maksātāju tiesības pieprasīt nodokļa atmaksu rodas no šī ārkārtas rīkojuma spēkā stāšanās dienas, neatkarīgi no nodokļa samaksas dienas, un, atkāpjoties no Likuma Nr. 207/2015 [par Nodokļu procesa kodeksu] ar vēlākiem grozījumiem un papildinājumiem 219. panta tiesību normām, pieteikumi par nodokļa atmaksu ir jāiesniedz, vēlākais, līdz 2018. gada 31. augustam, pretējā gadījumā iestājas preklūzija.

[..]"

Nodokļu procesa kodekss

7 2015. gada 20. jūlija *legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală* (Likums Nr. 207/2015 par Nodokļu procesa kodeksu; 2015. gada 23. jūlija *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr.°547; turpmāk tekstā – "Nodokļu procesa kodekss") 168. pantā ir noteikts:

"1) Pēc nodokļu maksātāja/maksātāja pieprasījuma atmaksā jebkuru nepamatoti samaksāto vai iekasēto summu.

[..]"

8 Saskaņā ar Nodokļu procesa kodeksa 219. pantu:

"Nodokļu maksātāja/maksātāja tiesības pieprasīt nodokļu prasījumu atmaksu noilgst piecu gadu laikā no tā gada 1. janvāra, kas seko gadam, kurā ir radušās tiesības uz atmaksu."

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

9 2014. gada 25. augustā saskaņā ar Rumānijas tiesībām dibināta sabiedrība *Valoris* par lietota transportlīdzekļa no Nīderlandes pirmo reģistrāciju Rumānijā samaksāja nodevu 2451 Rumānijas leju (RON) (aptuveni 510 EUR) kā "vides zīmognodevu mehāniskajiem transportlīdzekļiem" atbilstoši *OUG* Nr. 9/2013 4. panta a) punktam.

10 2017. gada 7. augustā stājās spēkā *OUG* Nr. 52/2017. No tā preambulas izriet, ka šis normatīvais akts tika pieņemts pēc 2016. gada 9. jūnija sprieduma *Budişan* (C-586/14, EU:C:2016:421); 2016. gada 30. jūnija sprieduma *Câmpean* (C-200/14, EU:C:2016:494), kā arī 2016. gada 30. jūnija sprieduma *Ciup* (C-288/14, nav publicēts, EU:C:2016:495) pasludināšanas, ar kuriem Tiesa ir atzinusi, ka ar Savienības tiesību un it īpaši LESD 110. panta normām nav saderīgi vairāki piesārņojuma nodokļi, kas ir piemērojami mehāniskajiem transportlīdzekļiem un ko ir ieviesusi Rumānija, starp kuriem ir nodoklis, kas ir iekasēts kā minētā vides zīmognodeva.

11 Ar *OUG* Nr. 52/2017 saskaņā ar tā 1. panta 1. punktu nodokļu maksātājiem ir atzītas tiesības prasīt atmaksāt summas, ko tie ir samaksājuši kā vienu no četriem nodokļiem, kuri ir minēti šī normatīvā akta nosaukumā un kuri ir tikuši atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām (turpmāk tekstā kopā – "Rumānijas piesārņojuma nodokļi"), kā arī par laikposmu no iekasēšanas dienas līdz

atmaksāšanas dienai maksājamos likumiskos procentus. Tomēr saskaņā ar minētā 1. panta 2. punktu, atkāpjoties no Nodokļu procesa kodeksa 219. panta, šādi pieteikumi kompetentajai nodokļu iestādei ir jāiesniedz vēlākais līdz 2018. gada 31. augustam, pretējā gadījumā iestājas preklūzija.

12 2018. gada 6. decembrī *Valoris* Vilčas apgabala Valsts finanšu administrācijai iesniedza pieteikumu atmaksāt summu, ko tā bija samaksājusi kā vides zīmognodevu mehāniskajiem transportlīdzekļiem, un minētā administrācija šo pieteikumu noraidīja ar 2019. gada 7. janvāra vēstuli, jo tas tika iesniegts novēloti.

13 2019. gada 30. janvārī *Valoris* cēla prasību iesniedzējtiesā – *Tribunalul Vâlcea* (Vilčas apgabaltiesa, Rumānija), lai panāktu, ka attiecīgajām Rumānijas iestādēm tiktu piespriests atmaksāt tai apstrīdēto nodokli papildus ar to saistītajiem nokavējuma procentiem saskaņā ar likumisko likmi, lai gan tā nav ievērojusi *OUG* Nr. 52/2017 1. panta 2. punktā paredzēto prekluzīvo termiņu. Savas prasības pamatojumam tā norādīja, pirmkārt, ka ar šo *ad hoc* termiņu tiek pārkāptas Savienības tiesības, jo ar to tiek ierobežotas nodokļu maksātāju tiesības saņemt tādu nodokļu atmaksu, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar šīm tiesībām, un, otrkārt, ka šādas iespējas izmantošanai paredzētais termiņš no trim līdz pieciem gadiem Tiesas judikatūrā ir ticis uzskatīts par saprātīgu termiņu.

14 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka speciālais prekluzīvais termiņš *OUG* Nr. 52/2017 paredzēto nodokļu atmaksai bija aptuveni viens gads, proti, no 2017. gada 7. augusta, kad šis akts stājās spēkā, līdz 2018. gada 31. augustam, kas ir minētā termiņa beigu datums, savukārt vispārējais noilguma termiņš, kas ir paredzēts nodokļu prasījumu atmaksai, saskaņā ar Nodokļu procesa kodeksa 219. pantu bija pieci gadi, skaitot no tā gada 1. janvāra, kas seko gadam, kurā radās tiesības uz atmaksu.

15 Šī tiesa šaubās, pirmkārt, par to, vai *OUG* Nr. 52/2017 1. panta 2. punktā paredzētais prekluzīvais termiņš tādu nodokļu atmaksai, kas iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības, ir saderīgs ar lojālas sadarbības principu, kas izriet no LES 4. panta 3. punkta, kā tas ir interpretēts Tiesas judikatūrā, un ar līdzvērtības principu, kā to ir definējusi Tiesa, lai gan nav līdzīga termiņa summu, kas iekasētas, pārkāpjot valsts tiesības, atmaksai.

16 Otrkārt, tā atsaucas uz efektivitātes principu, kā to ir definējusi Tiesa, uzsverot, ka *OUG* Nr. 52/2017 1. panta 2. punktā paredzētais viena gada termiņš ir īsāks nekā termiņi prasības celšanai, kuru neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija un kurus Tiesa ir uzskatījusi par saprātīgiem termiņiem un atzinusi par saderīgiem ar minēto principu.

17 Šādos apstākļos *Tribunalul Vâlcea* (Vilčas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai lojālas sadarbības, līdzvērtības un efektivitātes principi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā tas, kas ir paredzēts [*OUG*] Nr. 52/2017 1. panta 2. punktā, kurā ir paredzēts apmēram viena gada prekluzīvais termiņš, kurā ir jāiesniedz pieteikumi par nodokļu, kas ir iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības, atmaksu, ja valsts tiesiskajā regulējumā nav paredzēts līdzīgs termiņš, kurā ir jāizmanto tiesības atgūt summas, kuras ir iekasētas, pārkāpjot valsts tiesību normas?"

Par prejudiciālo jautājumu

18 Ar jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā:

– pirmkārt, vai efektivitātes princips, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir

noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija un kuru sāk skaitīt no šī tiesiskā regulējuma, kura mērķis ir novērst minēto tiesību pārkāpumu, stāšanās spēkā, un

– otrkārt, vai līdzvērtības princips, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija, lai gan šādu termiņu šī dalībvalsts nav paredzējusi attiecībā uz līdzīgiem atmaksāšanas pieteikumiem, kas ir pamatoti ar valsts tiesību pārkāpumu.

19 Jānorāda – kaut gan pamatlieta specifiski attiecas uz tādas summas atmaksu, kas ir tikusi samaksāta kā "vides zīmognodeva mehāniskajiem transportlīdzekļiem", kura Rumānijā tika ieviesta ar *OUG* Nr. 9/2013, iesniedzējtiesas uzdotajā jautājumā tomēr ir lietots vispārīgāks formulējums "nodokļu, kas ir iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības", atmaksa. Šī vispārināšana ir pamatota ar to, ka termiņš, kas ir noteikts prejudiciālajā jautājumā minētajā tiesību normā, ir piemērojams arī trīs citu Rumānijas piesārņojuma nodokļu mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kuri ir paredzēti *OUG* Nr. 52/2017, atmaksai, kuri ir analogi minētajai vides zīmognodevai un kurus Tiesa arī ir atzinusi par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām. Kā norādīts šī sprieduma 10. un 11. punktā, *OUG* Nr. 52/2017 tika pieņemts tieši tādēļ, lai izbeigtu Savienības tiesību pārkāpumu, kas izriet no katra šī nodokļa ieviešanas.

20 Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojumam iesniedzējtiesa uzsver, ka Rumānijas tiesībās Nodokļu procesa kodeksa 219. pantā paredzētais "vispārējais" noilguma termiņš ir "ievērojami ilgāks" par *OUG* Nr. 52/2017 1. panta 2. punktā paredzēto "*ad hoc*" prekluzīvo termiņu. Līdz ar to tai ir šaubas par pēdējā minētā valsts tiesiskā regulējuma saderību ar Tiesas definētajiem lojālas sadarbības, līdzvērtības un efektivitātes principiem.

21 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbilstoši LES 4. panta 3. punktā nostiprinātajam lojālas sadarbības principam dalībvalstīm ir pienākums novērst Savienības tiesību pārkāpuma prettiesiskās sekas un paredzēt detalizētus procesuālus noteikumus prasībām, kas tiek celtas, lai aizsargātu tiesības, kuras attiecīgajām personām ir noteiktas šajās Savienības tiesībās, kas nav mazāk labvēlīgi par noteikumiem, kas attiecas uz līdzīgām uz valsts tiesībām balstītām prasībām (līdzvērtības princips), ne arī padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtināt to tiesību izmantošanu, kas piešķirtas ar Savienības tiesību sistēmu (efektivitātes princips) (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie* un *Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 170. un 171. punkts, kā arī 2019. gada 11. septembris, *Călin*, C-676/17, EU:C:2019:700, 30. punkts). It īpaši, ja jautājumā par prettiesiski iekasēto valsts nodokļu atmaksāšanu nav Savienības tiesiskā regulējuma, katrai dalībvalstij ir jāparedz procesuālā kārtība prasībām tiesā, kas paredzētas, lai aizsargātu no Savienības tiesībām izrietošās tiesības, tomēr ar nosacījumu, ka tiek ievēroti līdzvērtības un efektivitātes principi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1998. gada 15. septembris, *Edis*, C-231/96, EU:C:1998:401, 19. punkts, un 2019. gada 11. aprīlis, *PORR Építési Kft.*, C-691/17, EU:C:2019:327, 39. punkts), it īpaši attiecībā uz prekluzīvo vai noilguma termiņu noteikšanu šādām prasībām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 20. decembris, *Caterpillar Financial Services*, C-500/16, EU:C:2017:996, 37. punkts, un 2019. gada 19. decembris, *Cargill Deutschland*, C-360/18, EU:C:2019:1124, 46. punkts).

22 Tiesa ir precizējusi, ka šo prasību ievērošana ir jāanalizē, ņemot vērā attiecīgo tiesību normu nozīmi visā procesā, minētā procesa norisi un šo tiesību normu īpatnības dažādās valsts instancēs (skat. it īpaši spriedumus, 2018. gada 24. oktobris, XC u.c., C-234/17, EU:C:2018:853, 24. punkts; 2019. gada 11. septembris, *Călin*, C-676/17, EU:C:2019:700, 31. punkts, kā arī 2020. gada 9. jūlijs, *Vueling Airlines*, C-86/19, EU:C:2020:538, 40. punkts).

23 Turklāt Tiesa ir vairākkārt nospriedusi, ka saskaņā ar lojālas sadarbības principu dalībvalsts nedrīkst pieņemt noteikumus, ar kuriem tādu nodokļu atmaksa, kuri ir ar Tiesas spriedumu atzīti par tādiem, kas ir pretrunā Savienības tiesībām, vai kuru nesaderība ar šīm tiesībām izriet no šāda sprieduma, ir pakļauta nosacījumiem, kas attiecas tieši uz šo nodokli un kas ir nelabvēlīgāki par tiem, kuri šo noteikumu neesamības gadījumā tiktu piemēroti šādai atmaksai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1999. gada 9. februāris, *Dilexport*, C-343/96, EU:C:1999:59, 39. punkts; 2016. gada 30. jūnijs, *Câmpean*, C-200/14, EU:C:2016:494, 40. punkts, kā arī 2016. gada 30. jūnijs, *Ciup*, C-288/14, nav publicēts, EU:C:2016:495, 27. punkts).

Par efektivitātes principu

24 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja nav saskaņotu noteikumu par nodokļu, kas uzlikti, pārkāpjot Savienības tiesības, atmaksāšanu, dalībvalstis saglabā tiesības piemērot to iekšējā tiesību sistēmā paredzētos procesuālos noteikumus tostarp attiecībā uz noilguma vai prekluzīvajiem termiņiem, tomēr ar nosacījumu, ka saskaņā ar efektivitātes principu šie noteikumi nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kas izriet no Savienības tiesībām. Attiecībā uz pēdējo minēto aspektu ir jāņem vērā ne tikai šī sprieduma 22. punktā atgādinātie vispārējie vērtējuma kritēriji, bet arī attiecīgā gadījumā tiesību uz aizstāvību aizsardzības princips, tiesiskās drošības princips un procesa efektīva norise (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 19. decembris, *Cargill Deutschland*, C-360/18, EU:C:2019:1124, 46., 47. un 51. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

25 Specifiski attiecībā uz noilguma vai prekluzīvajiem termiņiem Tiesa ir nospriedusi, ka saprātīgu termiņu noteikšana prasības celšanai principā atbilst efektivitātes prasībai, jo tādējādi tiek piemērots tiesiskās drošības pamatprincips, kas vienlaikus aizsargā ieinteresēto personu un attiecīgo administrāciju, pat ja šo termiņu beigšanās pēc savas būtības var būt šķērslis attiecīgajām personām pilnībā vai daļēji īstenot savas tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 20. decembris, *Caterpillar Financial Services*, C-500/16, EU:C:2017:996, 42. punkts; 2019. gada 11. septembris, *Călin*, C-676/17, EU:C:2019:700, 43. punkts, kā arī 2019. gada 19. decembris, *Cargill Deutschland*, C-360/18, EU:C:2019:1124, 52. punkts).

26 Šajā lietā iesniedzējtiesa norāda, ka aptuveni viena gada termiņš, kas izriet no *OUG* Nr. 52/2017 1. panta 2. punkta, ir "īsāks nekā pārējie termiņi, kas ir [atzīti] par saderīgiem" ar efektivitātes principu, kuru tā ir identificējusi Tiesas judikatūrā. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu it īpaši attiecas uz 1998. gada 15. septembra spriedumu *Edis* (C-231/96, EU:C:1998:401, 35. punkts) un 1998. gada 17. novembra spriedumu *Aprile* (C-228/96, EU:C:1998:544, 19. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), kuros par saprātīgiem ir tikuši uzskatīti valsts tiesībās noteiktie trīs gadu termiņi, kas sākas no apstrīdētā maksājuma datuma.

27 Tomēr Tiesa jau ir uzskatījusi, ka atkarībā no analizētajiem gadījumiem viena gada termiņš, kas ir noteikts pieteikumu vai prasību, kas balstītas uz Savienības tiesību pārkāpumu, celšanai, pats par sevi nešķiet nesaprātīgs, tomēr ar nosacījumu, ka šī termiņa sākumpunkts netiek noteikts tādā veidā, ka attiecīgajai personai tiek padarīta praktiski neiespējama vai pārmērīgi apgrūtināta Savienības tiesībās paredzēto tiesību īstenošana. Tādējādi par atbilstošu efektivitātes principam tostarp tika uzskatīts viena gada termiņš prasības celšanai par tādu zaudējumu atlīdzību, kas radušies, novēloti transponējot direktīvu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, *Visciano*, C-69/08, EU:C:2009:468, 45.–50. punkts).

28 Šajā gadījumā ir jāuzskata, ka efektivitātes principam, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, nav pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija un kuru sāk skaitīt no šī tiesiskā regulējuma, kura mērķis ir novērst minēto tiesību pārkāpumu, stāšanās spēkā.

Par līdzvērtības principu

29 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru līdzvērtības principa ievērošana nozīmē, ka dalībvalstis neparedz procesuālos noteikumus, kas attiecībā uz prasībām atmaksāt nodokli, kuras ir pamatotas ar Savienības tiesību pārkāpumu, ir nelabvēlīgāki par tiem, kas ir piemērojami līdzīgām prasībām, ņemot vērā to priekšmetu, pamatu un būtiskās sastāvdaļas, kuras ir pamatotas ar valsts tiesību pārkāpumu. Vienīgi valsts tiesai – kam ir nepastarpināti zināmi procesuālie noteikumi, kuri ir paredzēti, lai valsts tiesībās nodrošinātu to tiesību aizsardzību, kas attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām, – ir jāpārbauda, vai šie noteikumi atbilst līdzvērtības principam. Tomēr, lai valsts tiesa varētu veikt vērtējumu, Tiesa var tai sniegt dažus kritērijus Savienības tiesību interpretācijai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 30. jūnijs, *Câmpean*, C-200/14, EU:C:2016:494, 45. un 46. punkts; 2018. gada 31. maijs, *Sziber*, C-483/16, EU:C:2018:367, 35., 41. un 42. punkts, kā arī 2020. gada 9. jūlijs, *Raiffeisen Bank* un *BRD Groupe Société Générale*, C-698/18 un C-699/18, EU:C:2020:537, 76. un 77. punkts).

30 Šajā lietā iesniedzējtiesa pati salīdzina, no vienas puses, aptuveni viena gada prekluzīvo termiņu, ko šī tiesa kvalificē kā "speciālo termiņu" un kurš ir paredzēts *OUG* Nr. 52/2017 1. panta 2. punktā attiecībā uz prasībām atmaksāt summas, kas nepamatoti samaksātas kā Rumānijas piesārņojuma nodokļi, kuri atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, un, no otras puses, piecu gadu noilguma termiņu, ko tā kvalificē kā "vispārējo termiņu" un par "būtiski ilgāku" termiņu par to, kas paredzēts Nodokļu procesa kodeksa 219. pantā nodokļu prasījumu atmaksai.

31 Lai gan Rumānijas valdība apstrīd šī salīdzinājuma pamatotību, tā norāda, ka minētā "speciālā termiņa" noteikšanas mērķis tieši bija izvairīties no tā, ka Rumānijas budžetam tiktu uzlikts slogs maksāt procentus par kopējo summu, kas varētu izrādīties pārāk liela gadījumā, ja *OUG* Nr. 52/2017 paredzētajiem pieteikumiem par nodokļu atmaksāšanu būtu piemērojams nevis speciālais viena gada termiņš, kāds ir noteikts ar šo normatīvo aktu, bet gan Nodokļu procesa kodeksā paredzētais vispārējais piecu gadu termiņš.

32 Turklāt *OUG* Nr. 52/2017 1. panta 2. punktā ir skaidri norādīts, ka tajā paredzētais prekluzīvais termiņš ir piemērojams atmaksāšanas pieteikumiem, uz kuriem attiecas šis normatīvais akts, "atkāpjoties no [Nodokļu procesa kodeksa] 219. panta noteikumiem", kas attiecas uz jebkāda veida "nodokļu prasījumu atmaksas" pieteikumiem. Kā rakstveida apsvērumos pamatoti norāda Eiropas Komisija, pat ja Rumānijas tiesībās ir paredzēts nevis prekluzīvais termiņš, bet gan noilguma termiņš, kas ar noteiktiem nosacījumiem var tikt pārtraukts vai apturēts, summu, kas iekasētas, pārkāpjot valsts tiesības, atmaksāšanai, *OUG* Nr. 52/2017 1. pantā paredzētā pieteikuma priekšmets ir lūgt nodokļa atmaksu, kas, šķiet, ir arī Nodokļu procesa kodeksa 219. panta mērķis. Tātad ir jākonstatē, ka pieteikumiem, kas ir iesniegti saskaņā ar pirmo no šīm tiesību normām, un pieteikumiem, kuri ir iesniegti saskaņā ar otro no šīm tiesību normām, ir līdzīgs priekšmets un pamats. Tomēr to var pārbaudīt vienīgi iesniedzējtiesa.

33 Tādējādi, ja tiek konstatēta attiecīgo pieteikumu līdzība, ir jāizvērtē, vai procesuālie noteikumi tādu prasību celšanai, kas, kā tas ir pamatlietā, ir balstītas uz *OUG* Nr. 52/2017, kura mērķis ir novērst Savienības tiesību normu neievērošanu, ir mazāk labvēlīgi par tiem, kas attiecas uz prasībām, kuras ir balstītas vienīgi uz valsts tiesību normu neievērošanu.

34 Šajā ziņā pietiek konstatēt, kā to būtībā ir norādījusi gan iesniedzējtiesa savā nolēmumā, gan Komisija rakstveida apsvērumos, ka *OUG* Nr. 52/2017 paredzētie pieteikumi atmaksāt nodokļus, kuri ir pamatoti ar Savienības tiesību pārkāpumu, ir pakļauti aptuveni viena gada procesuālam termiņam, kas ir ievērojami īsāks un tātad mazāk izdevīgs nekā piecu gadu termiņš, kas ir piemērojams pieteikumiem nodokļu prasījumu atmaksai, kas ir pamatoti ar valsts tiesību pārkāpumu.

35 Šis konstatējums nevar tikt pamatoti atspēkots ar Rumānijas valdības argumentiem, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, ar *OUG* Nr. 52/2017 ir noteikts jauns termiņš nodokļu maksātājiem, kuriem saskaņā ar agrāko tiesisko regulējumu piecu gadu noilguma termiņš, kas ir piemērojams to tiesībām uz nodokļu

atmaksu, bija beidzies vai gandrīz beidzies, un, otrkārt, ar šo rīkojumu ieviestā sistēma attiecībā uz Rumānijas piesārņojuma nodokļiem var tikt piemērota arī to atmaksai, ja tie ir pretrunā valsts tiesībām.

36 Lai gan *OUG* Nr. 52/2017 pieņemšanai, kura kā galīgais datums, lai lūgtu atmaksāt Rumānijas piesārņojuma nodokļus, kas ir nepamatoti samaksāti, ņemot vērā Savienības tiesības, ir noteikts 2018. gada 31. augusts, ir tādas labvēlīgas sekas, ka tiek pagarināts atmaksas termiņš, kas ir piemērojams dažiem nodokļu maksātājiem, kuri šos nodokļus ir samaksājuši, tomēr nav apstrīdams, ka šai pieņemšanai ir arī nelabvēlīgas sekas, proti, ar to tiek samazināts atmaksāšanas termiņš, kas ir piemērojams attiecībā uz citiem nodokļu maksātājiem, kuri ir zaudējuši iespēju pilnībā izmantot piecu gadu termiņu, kas ir paredzēts Nodokļu procesa kodeksa 219. pantā, kas savukārt ir pilnībā savu iedarbību saglabājusi tiesību norma attiecībā uz prasījumiem par saskaņā ar valsts tiesībām nepamatoti samaksātajiem nodokļiem. Līdzvērtības princips neļauj kompensēt vienai nodokļu maksātāju grupai nelabvēlīgu situāciju ar priekšrocību, kas piešķirta citai to grupai, kura atrodas līdzīgā situācijā.

37 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka līdzvērtības princips, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija, lai gan šādu termiņu šī dalībvalsts nav paredzējusi attiecībā uz līdzīgiem atmaksāšanas pieteikumiem, kas ir pamatoti ar valsts tiesību pārkāpumu.

38 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild šādi:

– Efektivitātes princips, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija un kuru sāk skaitīt no šī tiesiskā regulējuma, kura mērķis ir novērst minēto tiesību pārkāpumu, stāšanās spēkā.

– Līdzvērtības princips, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija, lai gan šādu termiņu šī dalībvalsts nav paredzējusi attiecībā uz līdzīgiem atmaksāšanas pieteikumiem, kas ir pamatoti ar valsts tiesību pārkāpumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

39 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nosprež:

Efektivitātes princips, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas ir atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija un kuru sāk skaitīt no šī tiesiskā regulējuma, kura mērķis ir novērst minēto tiesību pārkāpumu, stāšanās spēkā.

Līdzvērtības princips, aplūkojot to kopsakarā ar lojālas sadarbības principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādu nodokļu atmaksāšanas pieteikumu iesniegšanai, kas atzīti par nesaderīgiem ar Savienības tiesībām, ir noteikts aptuveni viena gada termiņš, kura neievērošanas gadījumā iestājas preklūzija, lai gan šādu termiņu šī dalībvalsts nav paredzējusi attiecībā uz līdzīgiem atmaksāšanas pieteikumiem, kas ir pamatoti ar valsts tiesību pārkāpumu.

Paraksti